

NAŠA MOČ

GLASILO
SLOVENSKEGA
DELAVSTVA

Izhaja vsak
petek.

Uredništvo in
upravnništvo v
Kopitarjevih ulicah
št. 2.

Na očinina znaša:
celoletna . . . K 3.—
pololetna . . . „ 1.50
četrtnoletna . . . „ 0.75
Posam. šte. „ 0.10

Štev. 31. V LJUBLJANI, dne 3. julija 1908. Leto III.

Krvoses kapitalizem.

LJUDJE, KI LAŽEJO V CILINDRIH IN
FRAKIH.

Našim bralcem je znana zgodovina bistriškega štrajka. Znano tudi, da so poslali kar trije veliki »gospodje« direktorji »Kranjske industrijske družbe« C. Noot, Trappen in Faust »Slovenčevemu« uredništvu popravek, ki smo ga objavili i mi v zadnji številki našega lista pod zaglavjem »Bistriški štrajk«, v katerem trde direktorji »Kranjske industrijske družbe« Noot, Trappen in Faust, da ni napravil Faust povodom štrajka v bistriški tovarni drž. poslancu Grafenauerju glede na delavske zahteve nikakih zagotovil in da teh ni potrdil delavcem. Nadalje izjavljajo v svojem popravku, da so pričeli delavci delati pod prejšnjimi pogoji in da niso sprejeli nazaj treh odpuščenih delavcev. V glasilu koroških Slovencev »Miru« je pa objavil minuli teden državni poslanec Frančišek Grafenauer odprto pismo Faust, ravnatelju tovarne na Bistrici v Rožu. Pismo slove:

Podpisanemu je prišlo v roke Vaše naznailo od 10. junija 1908, v katerem trdite, da niti meni niti delegatom delavcev nasproti niste dali nobenih obljub in da v nobenem oziru niste v nobeni točki štrajkujočim delavcem ugodili.

Nato Vas vprašam:

1. Ali mi niste obljubili enega odpuščenih treh delavcev sprejeti takoj zopet v tovarno; druga dva pa morata priti za delo zopet prosit, ker sta po Vaših besedah delo sama zapustila?

2. Ali se niste meni nasproti izrazili, da Vam ni znano, da bi se v tovarni tudi ob nedeljah delalo, in če se, da boste to delo ustavili?

3. Ali mi niste pokazali tabelo zaslužka tistih delavcev, ki delajo na »akord« in da Vam je kot uradniku tovarne nemogoče dovoliti zvišanje plače posameznim delavcem začetnikom, da pa hočete opravičene zahteve delavcev vsekdar upoštevati, ako se oglasijo s prošnjo »in einzelnen Gruppen«?

4. Ali se niste meni nasproti izrazili, da vsled štrajka nobenega delavca ne boste odpu-

stili; da sploh ne mislite zmanjšati število delavcev v tovarni in da bo vsled strojnega dela ostal zaslužek na akord vedno na današnji višini in da ostane vsak delavec pri svojem delu, razen če se v tovarni kaj poškoduje in je vsled tega začasna sprememba neizogibna?

5. Ali niste upravn slovesno priznali in obljubili, da mora osobe z delavci vljudno postopati in dostojno ravnati?

Vse to potrdim s svojo moško besedo in sem pripravljen vsak čas isto potrditi, če bi bilo treba, tudi s prisego pred sodiščem. G. Faust, ali si upate ugovarjati?

Dunaj, dne 22. junija 1908.

Fr. Grafenauer, drž. poslanec.

To je moška in odkrita beseda. Faust naj bo direktor bogataš ali pa magari tisti bajni Faust, ki je znal poklicati vraga, verujemo pa le Grafenauerju. V velik venec svoje ne baš lepe preteklosti je uvil bistriški Faust novo latoriko. Naravnost lagal je mož v svojem popravku, ž njim vred sta pa tudi lagala zapeljana po njem velika gospoda C. Noot in Trappen. Kdor pa laže, ta je navaden prostak, ki zasluži, da mu pljune v obraz poštenjak, ni vreden, da govori ž njim pošten človek drugače kakor s pasjim bičem, ker bi se s pestjo onečastil, če bi prišla v dotiko s čestitljivim hinavčevim obrazom. Direktor Faust je lagal, lagala sta pa tudi po njem zapeljana direktorja »Kranjske industrijske družbe« C. Noot in Trappen. Faust ni nalagal navadnega moža. Nalagal je ljudskega zastopnika državnega poslanca Grafenauerja in svoje lastne delavce. Pripiše naj sebi, če zdaj Faust, ki je lagal, nihče več verjel ne bo ničesar. Po naziranjih tiste družbe, ki ji pripadajo Faust, Noot in Trappen in v kateri občujejo, ne pripadajo več vanjo. Častniki gotovo ne smejo po svojih predpisih več občevati ž njimi, ki lažejo.

Faust pa ni le lagal. Držal namreč ni, kar je obetal poslancu Grafenauerju in je delavstvo ogoljufal za to, kar je obljubil Grafenauerju. O Faust, stoji zdaj tole, da se je obnašal hinavsko nasproti poslancu Grafenauerju, katerega je

Podporno društvo tobač. delavstva

vabi k

VESELICI

ki jo priredi

v proslavo 60letnice vladanja
Nj. Vel. cesarja Franca Jožefa I.

v nedeljo, dne 12. julija 1908, na vrtu
gosp. Lud. Kotnika, Opekarska cesta 26.

Spored: 1. Slavnostna govora. 1. Slav. godba iz Mengša. 3. Iz prijaznosti nastopi »Pevsko društvo za delavce« pod vodstvom g. V. Hybaškega. 4. Koriandoli. 5. Šaljiva posta. 6. Ribji lov in srečolov. 7. umetniški ogenj.

Začetek točno ob 3. uri popoldne.

Vstopnina 40 vinarjev za osebo. Preplačila se hvaležno sprejemajo. Čisti dobiček pripade podpor-nemu zakladu za bolne člane.

K odbilni udeležbi vabi

odbor.

V slučaju neugodnega vremena se veselica preloži na prihodnjo nedeljo, dne 19. julija 1908.

Ivo Česnik.

Potepuh.

(Konec.)

»Mislim, da me ne pozna nobene človeče v vasi. Ali zdaj se mi ne ljubi, da bi vam pripovedoval svoje historije. Lačen sem kot volk, če se posti dva dni in žejen bolj kot sv. Lovrenc, ki so ga na raznju pekli. Saj sami veste, kako je. Kaj bi vam pravil!«

»Čakajte malo, že dobite, saj ste pri ljudeh.«

»No, no, vem.«

Ko je postavila gospodinja predenj skledico žgancev, jih je pospravil kot bi vel pšenico.

»Ali nič ne molite?« ga je vprašala županova mati.

»Bilo je in ni več. Adio!«

In molčal je in jedel.

»Zdaj pa še malo pijače! Postrežite mi po krščansko!«

Zasmejal se je in zaškripal z zobmi. Županu se je zazdelo, da je malo prismuknjen. Ponudil mu je vode, a potepuh se je zadril:

»Kaj vraga, vode mi ponujate! Vina mi dajte ali pa žganja, da bom zapel.«

»Prevzeten človek ste.«

»Nič prevzeten, samo žejen. Po vina pojedite, če ne bom eno zagodil, da jo boste pomnili.«

Prinesel mu je župan pol litra. Potepuh ga je spil v dušku.

»Dobro vino imate, to je pa res. Daleč sem že hodil po svetu, pa sem malo takega spil.«

Zakašljal je in se prijel za prsa.

»Malo bolan sem. Če se človek valja po jarkih, si že kaj nakoplje, da ga prej hudir vzame. To je prav, saj nadloge ne dela.«

»Zdaj je pa že čas, da nam poveste, kdo da ste.«

»I, kdo sem? Kaj vas to briga? Iz te vasi sem doma in vaša dolžnost je, da me redite do smrti.«

»Grd človek ste,« je rekel hlapec in ga jezno pogledal.

»Lep, vem, da nisem. Ko boš ti toliko star, te bodo znabiti že črvi jedli.«

»Koliko ste pa stari?«

»Sedem križev že imam na hrbtu. Ali žejen sem še, strašno sušo imam v grlu.«

Župan je prinesel še pol litra, ker je upal, da bo potem kaj zvedel.

Ko ga je potepuh dobil malo v glavo, se mu je razvezal jezik.

»No, naj bo, zdaj vam povem. Jaz sem Peter Furlan. Ko sem pa letal v hlačah po vasi, so vpili za menoj Baronov Peter.«

»Baronov Peter ste,« je vzkliknila začudeno županova mati.

»Da, da. Šestdeset let je od tega, kar sem šel po svetu in se klatil po Ameriki in Evropi križem svet, dokler se nisem postaral in postal pijanec in postal potepuh. Bil sem bogat, imel sem ženo in otroke, pa je šlo vse k hudiču. Naj gre! Zdaj sem prost in berač, kot sem bil takrat, ko sem zapustil domačo vas. Ali je še kdo izmed žlahte živ?«

»Vse je umrlo. V vasi ni nikogar.«

»Kaj pa bajta?«

»Napol razpala je že.«

»No, zame bo že dobra.«

»Občina jo je kupila od vaše sestre, ki je tudi šla po svetu.«

»Briga me občina. Pustite me, da vsaj na svojem umrjem.«

nalagal s svojimi obljubami, delavce pa ogoljufal za to, kar je prej obljubil. Človek, ki goljufa, spada tja, kjer se za svoje junaške čine pokore taki, ki goljufajo.

Gnjusi se nam, da bi še bolj ožigosali ljudi, ki lažejo in goljufajo ljudskega zastopnika in delavstvo.

Faust je zato tako postopal, ker si je mislil, tako razbijem delavstvo, ki je postalo složno. Brez vsakega dvoma sta popolnoma vse znala tudi Noot in Trappen. Solidarno s Faustom sta podpisala popravek »Slovenca« in spadata tja, kamor Faust. Če ju je pa Faust nalagal, kar ni čisto nič neverjetnega ob Faustovih lepih lastnostih, naj se mu pa zahvalita, da tudi njima ne more nihče ničesar verjeti. Če Faust, Noot in Trappen kaj obetajo, naj jim nihče ničesar ne verjame. Silijo tu obrazvita dejstva vsakogar, ki ni trapast, da se sme zanesti na obljube teh direktorjev le, če jih dajo od sebe črno na belo s podpisom, ki ga poveri vsaj kak notar, ker so končno v stanu še svoj podpis vtajiti. »Kranjski industrijski družbi« in njenim akcionarjem ne častitamo, da imajo take direktorije, ki tako lažejo, najmanj pa na Fausta, ki je ogoljufal delavstvo.

Moti se pa vodilna gospoda »Kranjske industrijske družbe«, če sodi, da s svojimi lažmi razcepi delavstvo. Še bolj kakor prej drži skupaj. Le nekaj še. Prej vas delavstvo vsaj sovražilo ni, zdaj Vas sovraži in prezira. Noot, Trappen in tudi Faust bodo že trohneli v grobeh, ko bo klelo delavstvo njihova imena, ljudi, ki so je nalagali in ogoljufali za dane obljube. Vi boste šli, delavstvo bo pa stalo še krepkeje stanovsko združeno, kakor je zdaj.

POSLANCEM. — RADOVLJIŠKEMU C. K. OKRAJNEMU GLAVARSTVU. — TRŽAŠKI DELAVSKI ZAVAROVALNICI NA NEZGODE IN LJUBLJANSKEMU OBRTNEMU NADZORSTVU.

Tvornici »Kranjske industrijske družbe« na Savi in na Javorniku nimata zavarovanih svojih delavcev glede na nezgode pri tržaški delavski nezgodni zavarovalnici. V smislu postave o delavskem zavarovanju glede na nezgode bi moralo biti delavstvo zavarovano za slučaj nezgod. Sklicevanje, češ da obstoja bratovska skladnica, je ničevno in nas prav nič ne briga. Tvornici sta podrejeni obrtni in ne rudarski oblasti. Za to pa mora biti delavstvo zavarovano glede na nezgode. Pozivljamo radovljiško c. kr. okrajno glavarstvo, ljubljansko obrtno nadzorstvo kakor tudi posebno tržaško zavarovalnico glede na nezgode, da prisilijo »Kranjsko industrijsko družbo«, da zavaruje delavstvo obeh tvornic za slučaj nezgod. Osobito »Tržaške nezgodne zavarovalnice« ne smejo voditi kakšni višji oziri in tudi ne migljeji z visokih mest. Če ne stori načelnštvo tržaške zavarovalnice svoje dolžnosti, ki mu jo predpisuje postava in ne žene velevažne zadeve magari do upravnega sodišča, bomo znali poiskati prave delavske izdajavce in ljudske sleparje, kar bomo tudi povedali na ves glas. Naše poslance pozivljamo, naj vprašajo v državnem zboru, zakaj da nima zavarovanih delavcev glede na nezgode »Kranjska industrijska družba« v svojih tvornicah na Jesenicah in na Javorniku.

— KAPITALISTIŠKI IZKORIŠČEVALCI. —

Te dni so zvišali pivovarnarji pivo pri hl za 2 K. Gospodje, ki izdelujejo pivo, imajo velikanske dobičke. Ker pa bogataš le vedno množi svoj denar in ga nima nikdar zadosti, če se tudi

»Seveda vam je odstopimo do smrti. Za občinske ubožce je kupljena.«

»Saj ne bom dolgo.«

Zakašljal je spet in pljunil pod mizo.

»Truden sem, spat me peljite! Šel bi v bajto, pa vem, da ni v njej nič slame ali sena.«

»Bajta je revna, nič ni.«

Spravili so ga v listnico. Drugo jutro je šlo po vasi, kot bi udarili na boben.

»Baronov Peter se je vrnil.«

Potepuh je pa začel popravljati kočo. Toda dela je bilo precej, on pa star in zima je bila pred durmi. Preden je bilo vse v redu, je zbolel in legel. Umreti je hotel v bajti. Dal si je prinesiti slame in sena; stegnil se je pri ognjišču preko zida in tako ležal štirinajst dni.

Ko se je približala smrt, se je pogrnil čez glavo in rekel:

»Proketo malo manire imaš. Ali ne vidiš, da koča še ni dodelana? Sram te bodi!«

In je umrl . . .

valja po njem, so se pa lastniki pivovaren zvezali, da oskubijo še bolj občinstvo, kakor so ga že skubili do zdaj. Proti kartelom se mora začeti odločen boj v državnem zboru. Delavstvu pa svetujemo, naj opusti pivopitje in tako najbolje odgovori združenim kapitalističkim izsesevalcem. — PZelo kunšno so pa pogruntali ljubljanski rotovski gospodje. Prepovedali so, da se ne smejo škropiti nasadi in drevoredi. Niso pa prepovedali gospodi, da se ne sme kopati po hišnih kopališčih. Policaji zdaj hodijo po Ljubljani in groze s kaznimi, kdor bi morebiti pozabil, da zapre vodovodno pipo. Upijejo, da jim primanjkuje vode pri vodovodu, ker se hočejo nekateri škrici prikupiti županu. Prepoved škropljenja nasadov seveda plača ljubljansko delavstvo, ker bo moralo dražje plačevati živila, ker po vrtilih ne bo zaradi suše prospevala zelenjava. — Umazano dobičkarijo in skrajno oderuštvo pa kažejo zopet mesarji. Če prideš na kak mesarski shod, ti tako javkajo, kako da se jim godi slabo, da bi jim najraje podaril zadnji groš iz žepa. Zdaj je zelo padla cena živini. Kmetje prodajajo živino zaradi nastale suše prav za vsako ceno. Prav nič se pa ne čuje, da bi znižali mesarji cene mesu. Oderuški mesarji, ki imajo svoj kartel, kupujejo živino pol zastonj, meso prodajajo drago, kakor prej, in se debele, rede, kupujejo hleve, pa se smejejo v pest, ker naša družba ne skrbi za to, da bi zapirali take oderuhe, ki skubijo prebivalstvo, da je joj in gorje.

× × ×

Iz celjske okolice. Slavno upravnništvo c. kr. cinkarne v Celju je pozvalo (na katero povedal?) odbor bratske skladnice, da izvoli dva prisodnika razsodnika in 1 namestnika za razsodišče bratovske skladnice v Celju. Na vprašanje dveh starejših delavcev odbornikov — koga da imajo čast voliti, delavce ali delodajalce? se jim je posmehovalno namignilo, češ, delavci pač niso sposobni za prisodnike (razsodnike) tako važne korporacije kakor je razsodišče »Schiedsgericht«. Na to za delavsko čast več ali manj žaljivo opazko, vprašamo delavci i tudi Vas po večini samo enega nemškega jezika zmožne gg. delodajalce kot razsodnike, »v kolikor ste pa zmožni Vi, kateri poznate življenje samo od lepše strani, reševati, kočljiva vprašanja, tičoča se življenjskih interesov v boju za kruh in obstanek borečega se slovenskega delavstva!« Vsak Vam podobni sodnik bodisi v katerikoli službi, kateri ima soditi ali odločevati o ljudeh — katerih jezika popolnoma ne obvlada je istotako vsiljiv nespособnež v svojem poklicu in to velja ob enem vsem častnikom vseh mogočih uradov. Zdaj nam se pa že jasni, zakaj je določilo po paragrafu. — »Rechtsmittel und Klagen gegen das schiedsgerichtliche Erkenntnis sind nicht zulässig, namreč najbrž zato, da so gosp. razsodniki kot taki v svoji domišljavi nezmotljivosti poponoma na varnem!« — Vprašamo delavci našo slavno državo, kateri neposredno že desetletja služimo, ali se ne čuti po svojih direktnih zastopnikih dovolj modra, razsojevati življenjska vprašanja svojih najbližnjih podanikov lastnih delavcev kot edino kompetentna oblast, mesto da našo usodo prepušča razsodbi tujih priv. plutokratov! Državni gospodarji! Nam delavcem se ta naredba dozdeva le preveč podobna barantiji navadnega žida, — kateri tvori z svojimi kljuseti noč in dan, ako mu te kljuseta obnemorejo, a še ne morejo takoj pojmiti — pokliče ta bližnjega konjederca, — češ bo že ta razsodil, kaj naj počnem s to živo mrhovino. In kakor konjederca odloči, to se tudi zgodi — zoper njegov pravorek tudi ni ugovora, ni pritožbe! Povdarjamo še enkrat, mi ne pripoznamo teh razsodišč, a kjer bi že bila taka sodišča potrebna ozir. umestna, naj bodo njih sestava konstitucija podobna, civilno pravni, porotnim sodiščem, kjer se da tudi največjemu lopovu brezplačnega zagovornika, ob enem mu na strani stoje možje razsodniki, ki tudi niso juristi, a poznajo življenje, ki ga živi ubogo, žal, dostikrat preslepljeno ljudstvo.

Okno v svet.

DRŽAVNI ZBOR

Je v petek zaključil razpravo o proračunu in končal dolgotrajno in mučno delo. Glasovalo se je štirikrat po imenih in sicer o predlogih soc. demokratov za zvišanje plače železničarjem v znesku 20 milijonov kron, za poštne uslužbence in o raziskavi razmerja judov po vseučiliščih, resolucija poslanca Šmida. Socialni demokratje so zahtevali poimensko glasovanje, da tako do-

be imena onih poslancev, ki niso voljni ukloniti se njihovu nasilstvu.

Kaj pomeni za delavstvo nastop socialne demokracije, ki zahteva dvajset milijonov za železničarje, pa sicer odklanja ves proračun, naj razmišljajo železničarji sami. Stranka, ki išče samo navidezne reklame in za to porablja svojo moč, ni resna stranka. Komedijska, ki jo je vprizorila socialna demokracija, se mora gabit vsakemu resnemu človeku. Vlada je po ministru Fidlerju izjavila, da ima pripravljen načrt zakona, ki uredi sluužbene in plačilne razmere državnih uslužbencev. Soc. demokrati pa hočejo že naprej s svojimi samoljubnimi predlogi to preprečiti. Veliko šuma je vzbudilo glasovanje poslanca Volfa o ustanovitvi nemške umetniške akademije v Pragi. Profesorja Masarik in Ortina sta glasovala z Nemci. To je vzbudilo med slovanskimi poslanci veliko razburjenje. Masarik je moral vtakniti v svoj filozofski žep marsikako grenko.

V torek je pričela zbornica z nujnimi predlogi, ki jih je cela vrsta. Prvi predlog poslanca Breiterja je zbornica hitro končala. Drugi, ki ga je stavil Malik o Wahrmondovi zadevi, je pa vzbudil veliko šuma in smeha. Posebno Malik sam, ki skače med svojim govorom po gorovju bedastih trditev, je bil predmet pomilovanja. Trdil je, da je molitev rožnega venca sleparija. Wahrmond je seveda mučenik za svobodo vede in nauka. Redovnike in redovnice je imenoval lenuhe. Socialnim demokratom je dejal, da so podkupljivi itd. Zbornica zaradi nujnih predlogov kaže zopet ono puščavo, v kateri ne zrase nobena goba. Vedno jasneje se kaže potreba, da se izpremeni poslovnik. Kakor vse kaže, bo zbornica zborovala še kakih štirinajst dni ali pa morda še dalje.

VIŠEK SUROVOSTI.

Nadporočnik Vinc. Aleksij, 41. topniškega polka je mučil svojega slugo na surovi in grd način. Pretepaval ga je do krvi in ko mu nekoč ni prinesel pravih čevljev ga je živinsko suval in tepel. Sluga mu je všel iz sobe. Hišnica, ki je videla krvavečega vojaka, ga je vprašala, kaj je, na kar ji je povedal, kaj da trpi. Nato je naznanila hišnica vso stvar policiji. Ker je oficir potreboval večkrat po noči vode, je zvečer navezal motvoz vojaku na telo, vtaknil motvoz skozi luknjo svojih vrat in je na ta način klical slugo, da mu je donasal vode. To je višek lumparije, ki jo more storiti le najpodlejši človek.

Zdaj hočejo oficirja napraviti za bedastega. Zakaj ga niso že preje vrgli iz armade, ako je bedast. Zasluži pač najstrožjo kazen.

»VSA SREDSTVA«.

Glasilo slovenskih »inteligentov« »Narod« se grozno jezi na »S. L. S.« zaradi imenovanja finančnega ravnatelja. Konec jeze in žalosti, ki mu kipi iz vseh vrst začimbuje s pozivom, da je treba tako stranko pobijati z vsemi sredstvi. Torej poleno, revolver, palica, laž, obrekovanje, sumničenje, javno zaničevanje, krivo pričanje pred sodiščem in kar je še takih lepih reči. vsega naj se liberalci poslužujejo, da uničijo to stranko. Ne strašijo se zavratnih napadov in pobijan, ker to tudi spada med »vsa sredstva«. S tem barbarskim pozivom je pa »Narod« zopet pokazal svojo inteligenco, državni pravdnik pa svojo nepristranost. Takih groženj se nihče ne boji, že zato ne, ker jih narekuje nezmožnost in nesposobnost. Sicer pa če hoče izvestna gospoda poizkusiti z »vsemi sredstvi«, naj si preje zavaruje svoje butice, sicer bodo učinki takih poizkusov za njo ravno nasprotni. — Ne kliči vraga!

MORILEC GALIŠKEGA CESARJEVEGA NAMESTNIKA SOCIALNI DEMOKRAT.

Tistega človeka, ki je ustrelil gališkega namestnika grofa Potockega, študenta Siczymskega, so obsodili na smrt. Visel najbrže ne bo, ker je letos vladarjev jubilej. V svojem zagovoru je izpovedal, da je umoril namestnika, ker je zatiral Rusine. Zatiranje Rusinov in pa socialno demokratske oslarije so ga tako zmešale, da je postal morilec. Mož je namreč povedal, da je socialni demokrat. Častitamo socialnim demokratom, ki vzgajajo zahrbtne morilce.

KAJ TISKAJO RDEČI RAKI.

Tole je natisnil te dni »Rdeči Prapor«: Zoprno je poslušati Šukljeta, kadar deklamira svoje naučene govore na mestu deželnega glavarja. Detelov nastop je bil včasih komičen, tudi je bilo prejšnjemu okrajnemu glavarju vsako moderno mišljenje tako tuje, da je kar strmel, če se mu je n. pr. reklo, da ima tudi deželni uradnik državljanske pravice. Ampak če se

vidi in sliši Šukljeta, se zdi človeku, da je bil Detela diamant. Pred vsem odbija naravnost neznozna teatralika, brez katere ne zna Šuklje niti vstati s sedeža. Človeku se neprenehoma zdi, da stoji pred njim avtomat v človeški podobi, fabriciran po zgledu slabega igralca, kadar igra kakšnega staroveškega kralja. Zbežal bi pa človek, če ga mora poslušati. Besede mu ležejo iz ust, kakor da bi bila vsaka vredna zlata, pa vendar vse, kar govori, ni vredno vinarjev. Ko je bila sprejeta volivna reforma v deželnem zboru, je mislil, da mora še on postati slovesen. Pa je začel prežvekovati, kar so že v duru in molu čenčarili Šusteršič, Krek in Lampe. »Četrta kurija je okno demokratiški misli«, se je »poetično« izjavil. Če je vedel, kaj pravi, je drugo vprašanje. Ampak bilo je nezmiselnost. Četrta kurija nima prav nič opraviti s splošno in enako volivno pravico, ampak ubija enakost in vpeljuje zanikrno pluraliteto. Če bi bil mlajši, bi bilo dobro, povedati gospodu Šukljetu, da se sme od govorov deželnega glavarja pričakovati kaj stvarne vsebine, ne pa samo slovesen dim; toda kdor ga vidi v njegovi prisilni gloriji na predsedniškem mestu, mora enkrat za vselej izgubiti upanje, da bo še kdaj drugačen. Prijetne ne bodo deželnooborske seje, dokler ne pojde Šuklje v penzijo.

Nismo se še kmalu tako smejali kakor ko smo brali tole mašilo. Da je razumeš, si moraš poiskati človeka, ki ti zna vse jezike in ti sestavi tolmač ptuj, ki jih našteješ v teh 32 vrstah kar cel tucat. Bili so časi in to še ni ravno tako dolgo, ko je čedalje tale list nekaj o dostojnosti. Seveda, to je zelo dostojno in možato, če se komu očita, kakšen da je. Nekaj se nam pa le dopada. Glavni urednik »Rdečega Praporja« je namreč podal svojo lastno fotografijo. Poslušaj Etbina Kristana? Te li ne odbije njegov pravcati glumaški nastop, brez katerega ne zna niti vstati s sedeža. Res zoperno je poslušati Etbina, kadar predava svoje po dunajskih vodilnih judih mu doposlane govore, ki jih, ko jih prestavi, govori v taki spakedrani slovenščini, da se ti obrne gotovo želodec, če ni posebno dober. Kordeličev nastop je bil včasih res smešen, a če vidiš in čuješ Kristana, se ti zdi, da je bil Kordelič diamant, če ga primerjaš z Etbinom. Če poslušáš Kristana, se ti neprenehoma zdi, da stoji pred njim stroj v človeški podobi, napravljen po zgledu slabega igralca, kadar igra vlogo kakšnega dunajskega socialno demokratskega juda, slabo seveda. Zbežal bi pa človek, če ga mora poslušati. Besede mu hripavo iz ust, kakor da je vsaka vredna zlata, a vse, kar govori, ni vredno vinarja. Saj govoriti drugega ne zna, da prežvekuje, kar lažejo o »klerikalcih« nemški judovski rdeči časopisi. Ko bi mu ne pomagal »hudič« v zadregi, bi napravljaj dolge postaje v svojih hripavih govorih. Če bi bil Etbina mlajši, bi mu še povedali, da smemo od voditelja stranke in večnega propalega kandidata v govorih zahtevati kaj stvarnega, ne pa samo njegov iz nemščine v nemškem slogu slabo prestavljeni dim in njegov ljubljeneč »hudič«, ki mu kar sam sili na jezik. Povedali bi mu tudi, naj si ne domišlja preveč, kakšen duševni velikan da je. Stara se že. Njegova brada celo ni že več tako lepa, kakor je bila včasih. Ko smo pred leti poslušali Etbina, ej, pač nismo občudovali njegovih otroboveznih govorov, divili smo se marveč le njegovi črni bradi, grdemu Antikristu podobnemu obrazu. Bojimo se za Kristana, ker se nam res smili njegova nekdanja tako črna gizdalinska brada in pa, ker slutimo, da pojde Etbina kmalu, žal, v brezplačno penzijo. Grozne slutnje se nam vzbujajo, da doleti glavnega urednika »Rdečega Praporja« kmalu ona usoda, ki je doletela pred dolgo vrsto let nekega mladega degradiranega častnika, da je moral iti v brezplačno penzijo.

Tobačno delavstvo.

Ljubljana. V nedeljo zjutraj se je odpeljal poseben vlak 300 tob. delavcev in delavk v Celovec na soc. dem. vabilo k slavlju petdesetletnice celovške tobačne tvornice. Tako so kričali naši rdeči raki, namreč da bo prej. Ko je pa res prišla nedelja, se je pa peljal v Celovec en sam mož s svojo soprogo, a ne, da pohiti na rdeče slavlje, marveč da si ogleda Celovec in tvornico, kjer je bila ob 50 letnici na dvorišču sv. maša. Namesto, da bi šli v Celovec, kakor so obetali, so rajši gledali Zvonov pogreb in pa krokali ob trnovskem Hribarjevem žeganju. Celovski sodrugi se po pravici jeze nad ljubljanske, ker so jim zastoj pripravili stanovanja in imeli situosti z njimi, dasi niso prišli. To-

lažijo naj se, ker če bi jih bilo res kaj prišlo, bi bili imeli z njimi še več situosti.

Pattermann, tajnik soc. dem. zveze je pogorel s svojim ugovorom proti razsodbi okrajnega sodišča, ki ga je obsodilo v denarno kazen 100 kron, ker je kradel čast gospej Kleinert. Razsodbo mora objaviti v svojem listu.

40 letnico, kar dela v tobačni dunajski tvornici Rennweg je praznovala delavka Terezija Jansirs.

Prometna zveza.

Za mesec junij je uplačati mrtvaščino za 14 slučaje: 1. Terezija Grimm, Karlovi vari. — 2. Matevž Manigatter, Linc. — 3. Vincencij Luckner, Št. Hipolit. — 4. Jožef Sedlicka, Floridsdorf I. — 5. Filomena Probst, Laudeck. — 6. Mejo Kulic, Dolny Tuzla. — 7. Fran Zbick, Bielice. — 8. Lorenc Gössler, Gradec dr. kol. — 9. Franc Rakovič, Škofja Loka. — 10. Krisant Langreiter, Bregenc. — 11. Jožef Smolugruber, Waldhofen. — 12. Magdalena Smrekar, Gradec juž. kol. — 13. Jožefina Bader, Bregenc. — 14. Emilija Novy, Dunaj severni kol. — Vplačati je torej skupaj 70 vin.

Vabilo. Podružnica »Prometne zveze« v Beljaku priredi v nedeljo, dne 5. julija družinski izlet v Ledine v gostilni Arnejc. Iz Beljaka se odpeljejo ob 1. uri 35 min. Pri izletu, ki bo zelo zabaven, je dobro skrbjeno za godbo na lok, petje in druge zabave. V slučaju slabega vremena se vrši izlet na prihodnjo nedeljo. Člani »Prometne zveze« na Koroškem, udeležite se tega izleta v obilnem številu, da se poživi med nami stanovska in krščanska zavest. — Načelstvo podružnice.

Socialno-demokratska vera. Železničar nam piše: Socialni demokrati kaj radi trdijo, kako so verni, da oni niso veri nasprotni, da imajo morda še boljše vero kakor kdo drugi, ki ni soc. demokrat. To se posebno sliši ob času kakih volitev. Ko volitve minejo, pa bolj odkrito povejo, kaj imajo na srcu. To se je zgodilo tudi vnetemu socialnemu demokratu železniškemu čuvaju med Zidanim mostom in Rimskimi toplicami M. C...ču, ko je rekel proti F. L...ju: Če je kje Bog, pa mi ga pokaži. Kaj ne, te besede jasno kažejo njegovo lepo vero? Vprašamo pa se, kaj privede človeka, ki je od krščanskih starišev vzgojen, do takšnega brezverstva? To vse stori strupeno berilo, katerega socialni demokrati kaj radi prebirajo. Seveda jim je potem žal, da ljudje izvejo za takšne besede in izpoznaajo, kam pelje socialna demokracija. Da je človek brez vere sposoben za vsako hudobijo, to je že dosti jasno dokazano. Proč torej od brezverske socialne demokracije, pa se oklenimo rajši »Prometne zveze«, ki je na krščanskem stališču.

S. K. S. Z.

»Mladost« piše: Le malo nas še loči od 26. julija, ko se zberemo v Škofji Loki. V glavnih niških tečajih pa, ki se vrši 27. julija, poročamo v posebnem članku. Nedeljska prireditve se bo vršila po tem redu:

Dopoldne:

1. Ob 8. zjutraj se zberemo vsi došli telovadni odseki pred kolodvorom v Škofji Loki, odkoder odkorakajo v izprevidu v mesto. Vsak telovadni odsek nastopi kot četa sam-zase in so vsi člani pri svojem odseku. Nastopi Zvezni trobentaški zbor. Druga društva slede telovadcem »Zveze«.

2. Pozdrav pred mestom.
3. Ob 10. uri sv. maša na prostem.
4. Zborovanje »Slovenske krščanske-socialne zveze (občni zbor) v društvenem domu.
- a) Pozdravni in otvoritveni govor (Dr. Krek.)
- b) Poročilo »Zveze telovadnih odsekov«.
- c) Poročila ostalih »Zvez« (kranjska, vipavska, štajerska, koroška, goriška, tržaška.)
5. Skupno kosilo.

Popoldne:

6. Ob 1. uri izkušnja.
 7. Ob 2.4. javna telovadba »Zveze telovadnih odsekov« na prostem. Nastopijo vsi telovadci »Zveze«.
 8. Veselica (pri Balantu. Svira godba.)
- Podrobnosti določa »Z. T. O.« in sproti poroča telovadnim odsekom potom okrožnic. Kar se tiče tehniško-telovadske strani prireditve, je treba, da se skliče v Škofji Loki 12. julija Zvezni vaditeljski zbor k seji. Za dopoldansko zborovanje smo, kakor je iz sporeda razvidno, tako ukrenili, da bo občni zbor »S. K. S. Z.«.

To je zelo umestno in nuja veliko ugodnosti. Zbralo se bo na ta način še veliko več ljudstva kot sicer in vse »Zveze« se bodo še bolj vnele za telovadbo. Poročilo »Zveze telovadnih odsekov« bo na prvem mestu. Vse bo merilo na to, da se telovadska misel razširi po vsem Slovenskem.

Vsi se marljivo pripravljajte, da bo dan 26. julija res naš dan, časten za nas, drugim pa v vzpodbudo! To bodo naše orožne vaje, vaje za celo življenje! Dejstvo, da bomo vsi, kar nas je, prišli skupaj, je neizmerne pomena za našo organizacijo. Prvič se bo okrepila nazunaj, kajti skoraj preračunati se dá, da bodo kmalu po Škofji Loki naši telovadni odseki šteli še enkrat toliko članov kot dozdaj. Povečali se bodo dosednji odseki, ustanovili novi. To vse bo seveda vplivalo tudi na ostala društva, da se poživi in pospeši njihovo delovanje. Poleg zunanje moči pa bomo pridobili tudi na notranji sili. Še tesnejša vez bratske ljubezni nas bo združevala, še vzornejša bo naša disciplina, veliko večja vztrajnost, ki nam je potrebna, da zanesemo našo misel v vsak kotiček slovenske zemlje in preženemo zle duhove brezverstva, sovraštva in nazadnjaštva, kjerkoli jih najdemo!

V zvezi z javno telovadbo, ki se bo vršila 26. julija, se vrši naslednji dan — 27. — poučni mladeniški tečaj. Spored bo sledeči:

Dopoldne.

I. Izlet v Crngrob ob 1/26. uri zjutraj, kjer bo sveta maša. Povratek v Škofjo Loko.

II. Mladeniški tečaj.

1. Od pol 8. do pol 9. ure: Mladeniška in dekliska organizacija. (Dr. Krek.)
2. Od pol 9. do pol 10. ure: Socializem. (Dr. A. Ušeničnik.)
- Od pol 10. ro 10. ure: Odmor.
3. Od 10. do 11. ure: Telovadba. (A. Je-ločnik.)
4. Od 11. do 12. ure: Kako mi — kako nasprotniki. (Dolenc, phil., član »Danice«.)

Popoldne.

5. Od 2. do 3. ure: Tajništva v S. K. S. Z. in »Mladost«. (J. Podlesnik.)
6. Od 3. do 4. ure: Apologetika I. del: Kristus in njegovo delo. (F. Terseglav.)
- Od 4. do pol 5. ure: Odmor.
7. Od pol 5. do pol 6. ure: Apologetika, II. del: Cerkev in njeni nasprotniki. (F. Terseglav.)

III. Sklepni govor. (Dr. Krek.)

Tvarina je bogata — izbire mnogo. Vmesni odmori morajo zadovoljiti tudi tistega, ki misli, da bo preveč. Stvar je ta: mladeniški tečaj bi moraj vsaj dva dni trajati, toda morali smo se ozirati na udeležence posebno iz obmejnih krajev, ki si tudi en sam dan težko odtrgajo. Predavatelji bodo poskrbeli, da bodo podali samo to, kar je potrebno za uporabo v življenju, oziroma načela, ki jih mora mladenič in voditelj društev vedno imeti pred očmi, ako hoče v svojem kraju in delokrogu izpeljati močno in trajno organizacijo. Na čelo tečaja smo postavili razpravo o mladeniški in dekliski organizaciji. To je tudi edino pravo. Pomislimo, da je organizacija začetek in konec vsemu našemu delu. Semtertja (so jako redki sicer) se sliši tožba: Premalo odgovarjate na nasprotne liste, sproti jih ne pobijate, treba bi bilo kaj več v obrambo posameznih verskih resnic itd., itd. Na to je naš odgovor tale: Izkušnja je pokazala, da rodi največ uspehov organizacija. Dobro vemo, da so po nekaterih krajih, zlasti po Primorskem, zelo razširjeni protiverski listi. Sicer jih tudi pri nas ne manjka. Najbolj se delo takih nasprotnikov ubije ali vsaj zelo omeji z društvi. »Mladost« prinaša iz strokovnjakega peresa vedno versko-obrambene članke, ki so med seboj v tesni zvezi in mladeniča o vsem informirajo, kar mora v vsakdanjem življenju vedeti. Da bi sproti odgovarjali na vse mogoče abotnosti in čenče, ki se prodajajo po nasprotnih listih, res ni mogoče. Kadar se bo »Mladost« povečala, se bo lahko vsem ustreglo, sicer pa bomo delali na to, da se vsepovsodi osnujejo društva in telovadni odseki. Od enega društva si več obetamo kot od sto člankov. Verujte — kdor vedno prebira protiverske liste, tega z nobenim člankom in z nobenim dokazovanjem ne bomo več pridobili zase. Nasprotno pa nasprotniki ne dobe v svoje roke več nikogar, ki se je vživel v naša društva in res živi društveno življenje. V taka društva pa je lahko dobiti mlade ljudi, ki so v verskih dvomih, vsaj lažje, kot izpreobračati jih potom papirja. Konec prih.

„Naša moč“

izhaja vsak petek.

Cena na leto 3 krone.

Cene inseratom so:

za male 6stopne oglase: 6 vrstic 70 v.,
12 vrstic 130 v., 18 vrstic 180 v., 24
vrstic 220 v. 3stopne oglase računamo:
1 krat 9 v. petit vrsta, 2 krat 7 v. petit
vrsta, 3 krat 5 v. petit vrsta.

Uredništvo in upravnništvo

„Naše moči“

Kopitarjeve ulice šte. 2.

Tovarna
za stole

Franceta Švigeljna

na Bregu, p. Borovnica, Kranjsko
izdeluje 2805 26-2

vsakovrstne stole

od preprostih do najfinejših po
najnižjih cenah brez konkurence.

Ilustrovan cenik pošlje se na zahtevo za-
stoj in franko.

Delavke in delavci pozor!

Najcenejše

dežnike in solnčnike

domačega izdelka

priporoča po najnižji ceni in najboljši
kakovosti

Josip Vidmar

v Ljubljani

Pred škofijsko št. 19, — Stari trg št. 4.

Prešernove ulice št. 4.

Popravila točno in ceno.

Cene brez konkurence!

A. Lukić

Ljubljana, Pred škofijsko 19,

priporoča svojo

veliko zalogo izgotov-
ljenih oblek za dame,
gospode, dečke in de-
klice po najnižji ceni.

Solidna postrežba!

Ustanov-
ljeno leta
1862.

Milko Krapeš urar

Podružnica Resljeva cesta št. 2 v Ljubljani Podružnica Resljeva cesta št. 2
prej g. Jos. Černe. prej g. Jos. Černe.

Jurčičev trg šte. 3, pri železnem mostu

priporoča svojo bogato zalogo

zlatih, srebrnih, tula- in nikelnastih

ur, verižic, stenskih in nihalnih ur, uhanov in prstanov

Kupuje in zamenjava staro zlato in srebro.

Gosp. urarjem v mestu in na deželi priporočam
izredno veliko svojo zalogo furnitur.

Glavno zastopstvo za Kranjsko zaloga strun
za nihalne ure v vseh dolžinah in debelostih.
Slovenske plošče za gramofone, kakor tudi gramofone in igre.

Ustanovljeno leta 1845.

JOS. REICH

Edini zavod

za kemično čiščenje obleke ter za-
storjev, barvarija in likanje usnja

na par

Poljanski nasip

Ozke ulice št. 4.

Sprejemališče

Selenburgove ulice šte. 3.

Postrežba točna.

Solidne cene.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice 9

priporočata

svojo največjo zalogo zgotov-
ljenih oblek za gospode,
dečke in otroke in

novosti v
konfekciji za dame.

Pozor, slovenska delavska društva!

Kupujte svoje potrebščine pri znani in priporočljivi domači manufakturni
trgovini:

Češnik & Milavec

(pri Češniku)

Špitalske ulice

Ljubljana

Lingarjeve ulice

v kateri dobite vedno v veliki izbiri najnovejše blago

za ženska in moška oblačila.

Postrežba poštena in zanesljiva.

Cene najnižje.

Polniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
zanesljivo potovati naj se obrnejo
na
Simona Kmetelca
v Ljubljani Kolodvorske ulice 20.
Vsakovrstna Pojasnila dajo se brezplačno.

Ivan Podlesnik ml.

Ljubljana - - - Stari trg šte. 10

Priporoča svojo
trgovino
s klobuki
in čevlji

Velika zaloga
Solidno blago
Zmerne cene